

Szövettöredék - az angyali üdvözlet jelenetével

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	82.158.1
Gyár / műhely:	kopt
Készítés ideje:	8. SZÁZAD
Készítés helye:	Egyiptom
Anyag:	fehérítetlen lenfonál; gyapjú vetülékfonal
Technika:	szövött
Méretek:	magasság: 10 cm szélesség: 8,7 cm

A figurális ábrázolás részleteit hordozó, minden oldaláról töredékes szövetdarab eredetileg tunika elejét díszítő függőleges sáv (*clavus*) része lehetett. A clavus alapszíne vörös, amelyet kétoldalt stilizált levelekből alkotott szegély fogott közre. (A töredéken a bal oldali szegélyből látszik kis részlet.) A szövött kép témája a keresztény művészet ikonográfiája alapján értelmezhető: jobboldalt egy-egy stilizált fától közrefogva, jelzésszerűen ábrázolt széken vagy trónuson Szűz Mária foglal helyet. Feje körül nimbusz vagy kendő látható. Lába alatt axonometrikus módon ábrázolt, kék színű zsámoly jelenik meg. Ruházatából leginkább okker vagy aranyló sárga részek tűnnek fel, felsőteste mintha fedetlen volna. Előtte oldalnézetben látható Gábriel arkangyal sötétkék köpenyt viselő, álló alakja, visszatekintő fejét aranszínű nimbusz övezi, jobbját a beszéd gesztusaként maga elé emeli.

Az Angyali üdvözlet ábrázolása nem tartozik a kopt művészet szokásos témái közé. A ritkán előforduló képtípus ruhadíszként való felbukkanása mögött a töredékes kép minden esendősége ellenére, 7–8. századi konstantinápolyi, szíriai vagy palesztin előképek távoli hatását mutatták ki. Konstantinápolyi eredetű prototípus létezése mellett szól az Iparművészeti Múzeum szövetdarabja és a vatikáni Sancta Sanctorumban felfüggesztett késő 8. századi bizánci selyemszövet között kimutatott ikonográfiai kapcsolat.

Irodalom

- Szerk.: Horváth Hilda, Szilágyi András: *Remekművek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. (Kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 1. (Takács Imre)
- Simonyi István: Ein koptisches Textilfragment mit der Verkündigungsszene im Kunstgewerbemuseum Budapest. *Ars Decorativa* 24, 2006. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - 7-20.
- Török László: *After the Pharaohs. Treasures of Coptic Art from Egyptian Collections*. Szépművészeti Múzeum, Budapest, 2005. - Nr. 189.
- Török László: *A fáraók után*. Szépművészeti Múzeum, Budapest, 2005. - p. 210., Nr. 189.
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. SZ/28. (Pásztor Emese)
- Török László: *Coptic Antiquities II: Textiles*. L'Erma di Bretschneider, Roma, 1993. - T 94.

